

## **«ЕЛЕГІЯ» ЯРОСЛАВА ОЛЕКСІВА: ОСОБЛИВОСТІ МУЗИКОЗНАВЧО-ВИКОНАВСЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ**

Постать *Ярослава Олексіва*, львівського виконавця-баяніста, диригента, композитора, науковця, педагога, адміністратора відома в Україні та світі. Формування індивідууму музиканта відбулось через авторське виконання музики на баяні, трансформаційні процеси власної творчості для інших інструментів й ансамблів, а відтак – оркестрів.

«Елегія», із присвятою Ярославу Мозілю (колишньому дириктору Львівського музичного училища ім. Ст. Людкевича) написана на межі 2010-2011 рр. для баяна<sup>1</sup>, а автор постає її першим виконавцем. У подальшому, твір інспірований композитором для симфонічного оркестру<sup>2</sup>, оркестру українських народних інструментів під орудою автора<sup>3</sup> та камерного оркестру<sup>4</sup>.

Форма твору – складна безрепризна двочастинна АС. Перший розділ А – це одночастинна форма, в основі якої лежить тема (т.т. 1–12) та два варіаційні видозмінені проведення (відповідно т.т. 13–28 і 29–43). Тональність а-moll. Завершує частину зв'язуюча побудова до наступної розділу С, який проходить в тональності h-moll (т.т. 44–53).

Розділ С за будовою є проста тричастинна форма АВА1. Частина А (т.т. 54–68) – несиметричний період повторної будови (8+7). Частина є тонально розімкнутою, так як закінчується на домінанті тональності h-moll. Друга частина В (т.т. 69–77) – по-

---

<sup>1</sup> Олексів Я. Концертні твори для баяна. Вип. 1. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 40 с. С. 3–5.

<sup>2</sup> Ярослав Олексів «Елегія» пам'яті Ярослава Мозіля.  
Upl: <https://www.youtube.com/watch?v=8oGY6XP3wdg>

<sup>3</sup> Я. Олексів «Елегія» пам'яті Ярослава Мозіля.  
Upl: <https://www.youtube.com/watch?v=ToQCskmjZN4>

<sup>4</sup> Я. Олексів «Елегія» пам'яті Ярослава Мозіля.  
Upl: <https://www.youtube.com/watch?v=Y5aZs-MUGsk>

будована на новому тематичному матеріалі. В басу проходить тема, яка є варіантом підголоскової теми із першої частини А (т. 62). Третя частина А1 (т.т. 78–88) ділиться на дві побудови. В першій побудові (т.т. 78 – 82) проходить тематичний матеріал з частини А. Наступна побудова завдяки тонічному органному пунктові виконує функцію коди. Розділи твору об'єднані спільним ритмічним малюнком та ліричною образною сферою.

У виконавському відтворенні, музична картина розпочинається контрапунктом у лівій руці (т. 1) розміру 3/4. Із третьої долі другого такту постає проведення основної теми на регістрі «гобой». Видозмінена мелодика у чотириголосному викладі проводиться із затакту до 13 такту на подвійному регістрі «кларнет&гобой».

Середня частина 6/4 поєднює у собі першу кульмінаційну вершину (тт. 54–61) насичену секстами та акордами із яскраво-вираженим покроковим наростанням звуку та заповільненням із максимальним затиханням, а відтак – диханням щодо проведення наступного періоду музики. Проведення теми на регістрі «баян з піколо» додає особливого колориту.

Певна, технічно-розгорнута розробка у частині розміру 3/4 (тт. 69–77), в темповому співвідношенні увібрала часткове обігрування шістнадцятими нотами із величною кульмінацією твору (тт. 78–81) на «тутті» й прибиранням звуку до *sp* на регістрі «фагот» у т. 82. Фінальні акорди відзеркалюють основну тему у почерговому проведенні в нижньому та верхньому регістрі правої руки із контрапунктом у лівій й загальним затиханням на останній ноті.

Отже, «Елегія» Я. Олексіва постає відображенням індивідуального композиторського мислення від одного інструменту до масштабу оркестру у різновекторних його модифікаціях.